

શ્રીમદ્ રાજચંદ્ર વચનામૃતજી
હાથનોંધ - ૩ / ૨૩
કાર્તિક પૂર્ણિમા ૩૦-૧૧-૨૦ ધરમપુર

(A) મુમુક્ષુતા - ગુરુ	
ત્રણ પ્રકારનાં પક્ષીઓ eg. સોનાનું પીંજરું - પુણ્યોદય લોઢાનું પીંજરું - પાપોદય બારી ઉપર - મુક્ત	Are you clear - why? Ground પર eg. cat eg. cage
શેનાથી disturb? વાંછા? no સુવિધા eg. સત્સંગથી સમજણ બદલાય no સ્વતંત્રતા	Sky પર eg. vultures eg. શિકારી eg. hunger
Realize you are પરતંત્ર eg. wifeનો માલિક eg. પૈસાનો માલિક - વાસનાનો ગુલામ - લોભનો ગુલામ	ભય પોપટને - કાગડાને નહીં eg. રૂપ છે - ગુણ છે અવાજ છે - potential છે
સાધુ પાસે નથી eg. wife નથી eg. પૈસા નથી વાસનાનો ગુલામ પણ નથી લોભનો ગુલામ પણ નથી	3 things આકાશની યાત્રાવાળાને ઈમાનદારી - જવાબદારી - વફાદારી = ગુરુ sincerity - responsibility - loyalty = માર્ગ
પુણ્યથી મળે છતાં eg. સાકરનું પાણી મળે - તૃપ્તિ તો મોક્ષમાર્ગથી જ	ગુરુ gives - ઉપકાર શક્તિને દ્રષ્ટિ eg. Shri Krishna to Arjuna
સમજતાં - આસમાનની યાત્રા અંતર્મુખતાની યાત્રાએ અરૂપીની યાત્રાએ	સમર્પણભાવ eg. ઉઠાવી દે eg. સ્ત્રી જેવું સમર્પણ ઉઠાડી દે eg. ગધેડો / corona eg. શ્રી સુધર્મસ્વામી સમર્પણ

(B) Shrimad Rajchandra Mission Ashram	
Want to join your Mission - not mine - my Guru's - I am just a humbled member	<u>Ashram</u> Place to develop on the path grow of self discovery
Mission will stay - even after I depart - came as His will leaving mortal frame - stay till He wills	In search of peace eg. court - need someone some place eg. hospital - help on path of enlightenment eg. bank
Bahrain You brought He brought Him here me here	Provides - light - support system for - guiding factor genuine seeker
I am here to - impart - sport mission - what I have gained - all have helped	Not a cluster of buildings but of seekers - to reflect who come to rediscover to revitalise
Mission is - my body To express myself - serve mission serve me	It's here where they repair and move - a higher notch in spiritual evolution
Mission - before myself if good - suggesting resignation will not hesitate - breaking relationship	Provide means for spiritual growth and happiness

(C) Vision - Mission	
Ashram = routine / programmes - are activities of mission - not goal - just means	If you are ready for this self resurrection - come to the cavalry of Shrimad Rajchandra Mission
Actions — Vision - without vision - without action - no meaning - remains as imagination	It works to replace the beast in you - with the best in you
With both <u>Vision</u> can bring - vision of transformation Shrimad Rajchandra Mission a) realise true self b) sacrifice and serve	Should wear a badge? not a dog for world - who your Master to know is by the collar - the world must - by your actions know you are a Shrimad Rajchandra Mission disciple
<u>Mission</u> to translate vision into action - make it a reality	
It attempts to 1) Sharpening your intellect 2) Oiling your emotions 3) Firing your enthusiasm 4) Recharging your conviction 5) Replenishing your values	See a bit of Him in each and - He in the heart of everyone of you those who love Him Want to tell the world So far have seen - now will see what He did what His name will do

સમર્પણ તા. ૬-૧૨-૨૦

* What is ભક્તિ - not smiling - વંદન - but બહુમાનભાવ - અહોભાવ - staying સતત with આજ્ઞાદેહ * દુર્લભ યોગ નિષ્કળ જશે a) સંપર્ક eg. તેલ પાણી contact - no touch So near - no લાભ b) સાન્નિધ્ય eg. magnet iron together - no change c) સંબંધ eg. સાલમપાક / બગડેલું પેટ તાકાત નથી બનતી * લાભ થવો જોઈએ - height વધવી જોઈએ - eg. દૂધ પાણી મિલન dissolved - એકરૂપ
* Head likes સંકલ્પ Heart likes સમર્પણ * વ્યવહારમાં પણ સમર્પણ eg. plane - train - rikshaw driver - don't know * પરમાર્થક્ષેત્રે ઓળખાણ વિના પ્રેમાર્પણ ન આવે * સમર્પણમાં ‘પણ’ કે request ન આવે * 3 things - give up a) ઈચ્છાશક્તિ - eg. even શુભ - પારણું b) સમજણશક્તિ - eg. his interpretation c) નિર્ણયશક્તિ - eg. decisions need courage * પ્રેમની side effects - addictive eg. can't stop - વિરહનું દર્દ eg. મીરાં - હારવાની તૈયારી eg. father daughter

શ્રી સીમંધરસ્વામીને વિનંતીરૂપ

૧૨૫ ગાથાનું સ્તવન

શિબિર-૯, ટાળ-૧૦

જિનપૂજા ધર્મરૂપ

પ્રવચન-૧

General

5 Allergies
* People have allergies of different things - milk - nuts - dust - negativity - કલહકારી - ધર્મક્રિયાની * Which makes you સંસારી / સાધક? - need to check - inspect - work to correct - substitute
A) <u>દુઃખની</u> - શરીર-મનનાં levelનાં કષ્ટોની - makes you રડતૂસ (આર્તધ્યાની)
B) <u>દરિદ્રતાની</u> - પૈસા પદાર્થોના અભાવની - makes you તૃષ્ણાવંત (રૌદ્રધ્યાની)
C) <u>દુષ્ટત્યોની</u> - વચન-કાયાનાં levelનાં પાપોની - makes you a gentleman
D) <u>દુર્ભાવની</u> - મનના levelનાં પાપોની - makes you a સાધક
E) <u>દુર્બુદ્ધિની</u> - દોષની પ્રકૃતિ eg. જૂઠું બોલવાની - makes you નિકટ મોક્ષગામી

પીડા અને પ્રલોભન	
1) <u>મન કમજોર - પીડા સામે</u> eg. ચિનગારીને હવા * કર્મકૃત physical pain - મનકૃત mental pain Unbearable - not tolerable * સમાધિ compulsory - સાધના optional Depressed - frustrated - irritated - confused * ઉત્તમ યોગે ઉત્તમ - અધમ યોગે ઉત્તમ ઉદયો વચ્ચે - દષ્ટિકોણ બદલીને * શ્રી મહાવીરસ્વામીનું પરાક્રમ eg. ભરવાડ, ચંડકૌશિક વખતે * પરમકૃપાળુદેવનું પરાક્રમ eg. ગજસુકુમાર જેવો (સ્વીકાર - accept સત્કાર - challenge) * eg. 25 years stretcher eg. smiles cut miles eg. વનવાસ સવાનવ	2) <u>મન ભયંકર - પ્રલોભન સામે</u> eg. ચિનગારીને petrol * પ્રલોભન ત્રણની ચિંતા કરતું નથી Time = eg. ચૌમાસી ચૌદસ - died Place = eg. મંદિર - સ્ત્રી Person = eg. સત્પુરુષ - સાધ્વી etc. * ઢાળ મળે - પાણી ઊતરવા લાગે eg. પગમાં કાંટો વાગ્યો - your fault પગમાં આવી ગયો - you stepped * પતન eg. ઉત્થાન માટે યુગ - પતન માટે પળ eg. દીવો પ્રગટાવવા 3 things - બુઝાવવા ફૂંક * બહુ સાવધાન eg. દાદરા one miss eg. કેળા good for bones છાલ - bone fracture * પથ્થરને રોકવા ધરતી છે પતનને રોકવા ધર્મ છે * પાપ કરી હસવું નહીં eg. શ્રેણિકરાજા * ધર્મ કરી રડવું નહીં eg. મમ્મણ against સંગમ * મન ન બગાડવું - દાન કરીને eg. forcibly દાન eg. ભિખારી ગુટકા * હંમેશા કરવી સ્વસુકૃત - સ્વદુષ્કૃત અનુમોદના નિંદા * eg. મન / મનોબળ - પગ / paralysed eg. 20 crores - 1 month નિવૃત્તિ
	* પીડાથી less - eg. મરિચિ પ્રલોભનથી more - eg. નંદીપેણ મુનિ / અઈમુત્તા મુનિ

Link
* <u>પ્રથમ ૪ ઢાળના અર્થો સાંભળી</u> - હૃદયમાં નિશ્ચયનયની દૃષ્ટિ જીવને આવે છે * <u>પાછળની ૫ ઢાળના અર્થો સાંભળી</u> - હૃદયમાં વ્યવહારનયની દૃષ્ટિ જીવને આવે છે
* બન્ને દૃષ્ટિઓ જો સાપેક્ષભાવે - હૃદયમાં સંગત થાય તો તો અવશ્ય આત્માનું કલ્યાણ થાય * પરંતુ ક્યારેક આ જીવ - ગરબડમાં પડી જાય છે - અજ્ઞાન / સંશય / વિપરીત / એકાંત પકડે
* મિથ્યાત્વ મોહનીયની અને અજ્ઞાનદશાની તીવ્રતાના કારણે હૃદયમાં અનેક પ્રકારની શંકાઓ ઊઠે છે શિષ્ય હવે એક વ્યક્ત કરે છે -
* <u>ઢાળ ૮, ૯માં કહ્યું કે -</u> - જે દયાને જ માત્ર શુદ્ધ વ્યવહાર માને છે - તેથી જિનપ્રતિમાની પૂજામાં ધર્મ નથી એમ કહે છે * તેનું અત્યાર સુધી નિરાકરણ કર્યું - અને સ્થાપન કર્યું કે વિવેકપૂર્વકની જિનપ્રતિમાની પૂજા - શુદ્ધ વ્યવહાર છે
* હવે અન્ય કોઈ માને છે કે - ભગવાનની પૂજામાં શુભ પરિણામ હોય છે પરંતુ ધર્મ દેખાતો નથી * ધર્મ તો ચારિત્રાચારની ક્રિયામાં છે તેનું નિરાકરણ કરવા અર્થે કહે છે - (પ્રથમ ગાથામાં તેની શંકા મૂકી પછી સમાધાન છે)

ટાલ - ૧૦

ગાથા - ૧

(શંકા)

શ્લોકાર્થ	ભાવાર્થ
* જિનપ્રતિમાની દ્રવ્યપૂજા - કંઈક સાવધ હોવા છતાં - કરવી આવશ્યક છે એમ બરાબર સમજાવ્યું * પરંતુ દ્રવ્યપૂજા - સ્તુતિ - ચૈત્યવંદનાદિ - વચનરૂપ (પ્રાર્થના) અને કાયારૂપ (પ્રદક્ષિણા - વંદન - અષ્ટ પ્રકારી) હોવાથી - બંધહેતુઓ છે * જેમ મિથ્યાત્વ - અવિરતિ - પ્રમાદ - કષાય - તેમ મનવચકાય યોગ પણ બંધહેતુ છે - શુભ હોય પુણ્યબંધ - અશુભ હોય પાપબંધ	* પૂજામાં - ભોગોનો ત્યાગ નહીં હોવાથી - આસ્રવ છે - ધર્મ નથી * વ્રત - પચ્ચક્ખાણો કરવામાં - મન જેટલું ઉત્સાહાદિના હિલોળે ચડે છે - તેટલું પૂજામાં ચડતું નથી * આમ, પૂજાનું કાર્ય કર્તવ્ય છે - પણ પુણ્યબંધ કરાવનારું છે - સ્વર્ગાદિના સુખનો હેતુ છે * પરંતુ નિર્જરા કરાવનાર નથી - માટે ધર્મરૂપ નથી - તેથી મુક્તિપ્રાપ્તિનું કારણ નથી
* જિનપ્રતિમાની દ્રવ્યપૂજા કરવી - મનવચકાયના શુભ યોગ હોવાથી - શુભ વાચિક વંદનાદિ પુણ્યબંધ વિચાર - ગુણગાન - ક્રિયાથી છે * પરંતુ આત્મશુદ્ધિ, કર્મનિર્જરા, ગુણપ્રાપ્તિ, ઉપરના ગુણસ્થાનની પ્રાપ્તિ થતી નથી - તેથી ધર્મ નથી * જ્યાં બંધ ન હોય કેવળ કર્મનિર્જરા હોય ત્યાં જ ધર્મ કહેવાય છે * માટે પૂજામાં - પુણ્યબંધ છે - દેવલોકાદિ પ્રાપ્તિનું કારણ છે - નિર્જરા ન હોવાથી - ધર્મ નથી	* ઉપરની શંકાનો ઉત્તર અંથકાર હવે બીજી ગાથામાં જણાવે છે -
* પોતાની દલીલને વધારે પુષ્ટ કરતાં - - વ્રત / પચ્ચક્ખાણ કરવાથી તેમાં - વિષયના પાપનો ત્યાગ આવે છે * આસ્રવ (પુણ્યાસ્રવ) થતો નથી - આસ્રવ રોકાય છે - સંવર થાય છે * eg. પ્રથમ વ્રતમાં હિંસા કરવારૂપ આસ્રવનો ત્યાગ છે eg. એકાસણાં આદિ તપ પચ્ચક્ખાણમાં પણ આસ્રવ ત્યાગ છે - પૂજામાં તો આસ્રવ છે	* કોઈ સ્થૂળ દષ્ટિવાળો કહે છે કે દ્રવ્યસ્તવમાં (પૂજાદિ કૃત્યમાં) શુભ પરિણામને લઈને - પુણ્યબંધ થાય છે * નિર્જરા થતી નથી - તેથી મોક્ષનું કારણ નથી ધર્મરૂપ નથી * મોક્ષ તો પુણ્ય તથા પાપ બન્નેના બંધથી નિવૃત્ત થાય ત્યારે જ મળે છે eg. લોઢા / સોનાની બેડી * વ્રતના પરિણામમાં - સંવરભાવ છે - કેમ કે પાપવ્યાપારની નિવૃત્તિ છે - ઉલ્લસિત પરિણામથી - નિર્જરા, મોક્ષ થાય છે * નિરારંભી વ્રતપરિણામથી - આત્મા સ્વસ્વભાવ મગ્ન રહે છે - તેથી તેનાથી નિર્જરા થાય છે - વધારે હિતકારી હોવાથી આદરણીય છે

પ્રવચન-૨

ગાથા - ૨

(નિશ્ચયધર્મ શું?)

શ્લોકાર્થ	(continued)
* પહેલી ગાથામાં શિષ્યે જે કહ્યું કે - - જ્યાં બંધ ન હોય - નિર્જરા હોય = તે ધર્મ કહેવાય - આવું કહેનારો વાસ્તવિક ધર્મતત્ત્વ જાણતો નથી * કારણ કે સર્વથા બંધરહિત તો - શૈલેશી નામના ચૌદમા ગુણઠાણે માત્ર આવે છે - કારણ કે સર્વથા બંધરહિત તે જ ગુણઠાણે હોય છે	* ધર્મ (પુણ્ય) અધર્મ (પાપ) - બન્નેનો ક્ષય થાય / બંધ ન થાય - આવો ધર્મ તો માત્ર ચૌદમા ગુણઠાણાના અંતે જ હોય * કે જે ધર્મ તુરંત જ ૫ હ્રસ્વાક્ષરના ઉચ્ચારણકાળ માત્રમાં જ શિવસુખ આપે - ભવજળથી તારનાર બને
* મિથ્યાત્વ બંધહેતુ = ૧ ગુણઠાણે અવિરતિ બંધહેતુ = ૧ થી ૫ સુધી પ્રમાદ બંધહેતુ = ૧ થી ૬ સુધી કષાય બંધહેતુ = ૧ થી ૧૦ સુધી યોગ બંધહેતુ = ૧ થી ૧૩ સુધી	* આવા પ્રકારનો - સર્વથા બંધ વિનાનો અને પુણ્યપાપ ક્ષયવાળો ધર્મ તો ચૌદમા ગુણઠાણે જ આવશે * બાકીનાં તમામ ગુણઠાણાં ધર્મ વિનાનાં જ સ્વીકારવાં પડશે જે શાસ્ત્રથી તદ્દન વિરુદ્ધ છે
* ૧ ગુણઠાણે = ૫ બંધહેતુ છે ૨, ૩, ૪ ગુણઠાણે = ૪ બંધહેતુ છે ૫ ગુણઠાણે = ૪ બંધહેતુ છે (ત્રસકાયની અવિરતિ વિના) ૬ ગુણઠાણે = ૩ બંધહેતુ છે ૭ ગુણઠાણે = ૨ બંધહેતુ છે ૮ થી ૧૦ ગુણઠાણે = ૨ બંધહેતુ છે ૧૧ થી ૧૩ ગુણઠાણે = ૧ બંધહેતુ છે	* માટે આવો પ્રશ્ન ઉચિત નથી - સર્વથા બંધરહિત / કર્મક્ષયને જ ધર્મ કહેવો - એવંભૂતનયનો મત છે * અને આવો ધર્મ - ચૌદમે હોય છે - પરંતુ માત્ર એવંભૂતનય માનવો - બીજા નય ન માનવા - તે મિથ્યાત્વ છે
* જે જે ગુણઠાણે - ૫, ૪, ૩, ૨, ૧ બંધહેતુ વર્તે છે - ત્યાં ત્યાં કર્મનો બંધ અવશ્ય થાય છે - પછી તે પાપબંધ હોય કે પુણ્યબંધ હોય * So 1st to 13th ગુણઠાણાં સુધી - બંધહેતુ વિદ્યમાન હોવાથી કર્મબંધ અવશ્ય છે - તેથી કર્મબંધ હોય ત્યાં ધર્મ ન જ હોય * એમ માનીશું તો ૧ થી ૧૩ સુધી - ધર્મ થશે જ નહીં - હોય જ નહીં - ધર્મ વિના જીવ આરોહણ કેમ કરી શકે? * તેરમા સુધી જો ધર્મ ન હોય તો - એક ક્ષણમાત્રમાં જ એકદમ સર્વ કર્મોના બંધ વિનાનું ચૌદમું કેવી રીતે આવે?	* મનવચકાયાની જે જે શુભ ક્રિયા છે - શુભ ક્રિયાથી - અશુભ ક્રિયાથી - પુણ્યબંધ પાપબંધનું કારણ છે - તેથી તેરમે સુધી જીવ બંધવાળો હોય જ છે * ૧ થી ૧૩ ગુણઠાણા સુધી - મોહનીય + નામકર્મ ઉદય છે - તેને ઔદયિકભાવ કહેવાય - બંધહેતુ છે * છતાં જે જે ગુણઠાણે ક્ષાયોપશમિક ભાવની વૃદ્ધિ - તથા ક્ષાયિક ભાવ આવતો જાય - તે સર્વ ધર્મ છે * ત્યાં ગુણોના આવિર્ભાવરૂપ ધર્મ પણ છે બંધ પણ હોવાથી - એવંભૂતનયે અધર્મ જરૂર છે

નયોની સમજણ	ભાવાર્થ
* યથાર્થ ઊંડી સમજણ માટે - ૭ નયનું સ્વરૂપ સમજવું બહુ અગત્યનું છે :- * <u>નૈગમનય</u> - ૧ ગુણઠાણે - મિથ્યાત્વ ત્યારે જીવ મોળું પડે - ચરમાવર્તમાં આવે - બહુ ભાવમલ - ત્યારથી જ ક્ષય થયો હોવાથી અંશે ધર્મ આવ્યો છે * <u>સંગ્રહનય</u> - જ્યારે જીવ ૪ ગુણઠાણે આવે - સમ્યક્ત્વ ગુણ પ્રગટે - ત્યારે સંગ્રહનયથી ધર્મ પામ્યો કહેવાય * <u>વ્યવહારનય</u> - ૫, ૬ ગુણઠાણે - નાનાં મોટાં વ્રત / પચ્ચક્ષ્માણ કરે ત્યારે જીવ વ્યવહારનયથી ધર્મ પામ્યો કહેવાય (બાહ્ય લિંગોથી) * <u>ઋજુસૂત્રનય</u> - ૭ ગુણઠાણે - પ્રમાદરહિત થવાના કારણે - વર્તમાને સાવધાન અવસ્થાવાળો - તેથી ઋજુસૂત્રનયથી ધર્મી કહેવાય * <u>શબ્દનય</u> - ૮ થી ૧૨ ગુણઠાણે ક્ષપકશ્રેણી ચઢતો જીવ - ઘાતી ક્ષય કરી - શબ્દનયથી ક્ષાયિક ભાવ પામતો હોવાથી ધર્મ પામ્યો કહેવાય * <u>સમભિરૂઢનય</u> - ૧૩ ગુણઠાણે - ઘાતી ક્ષય - પૂર્ણ વીતરાગ - ત્યારે સમભિરૂઢનયથી જીવ ધર્મી કહેવાય * <u>એવંભૂતનય</u> - ૧૪ ગુણઠાણે - સર્વથા બંધરહિત અનાસ્રવભાવ પામે - ત્યારે એવંભૂતનયથી જીવ ધર્મી કહેવાય છે	* અંથકારશ્રી કહે છે કે પૂર્વપક્ષી - નિશ્ચયધર્મ શું છે - તેનો પરમાર્થ જાણતો નથી - તેથી - તેને પૂજામાં ધર્મ દેખાતો નથી * જે મોક્ષ સાક્ષાત્ કારણ તે જ ધર્મ - એવો અર્થ કરીએ તો - મોક્ષનું કારણ શૈલેશીની અંતિમ ક્ષણ છે - માટે ધર્મ અંતિમ ક્ષણે - અન્ય ક્ષણે નહીં * આ શૈલેશીની અંતિમ ક્ષણ - પુણ્યપાપ ક્ષય કરનારી - સંસાર તારનારી - મોક્ષસુખ આપનારી છે * માટે તે જ ધર્મ છે અને મોક્ષાર્થીએ - એવંભૂતનયને માન્ય - શૈલેશીની ચરમક્ષણનો જ ઉદ્યમ કરવો જોઈએ * પણ સાક્ષાત્ શૈલેશીની ચરમક્ષણ આવતી નથી તેથી શૈલેશીની ચરમક્ષણરૂપ નિશ્ચયધર્મની પ્રાપ્તિનું સાધન વ્યવહારધર્મ સેવવો જોઈએ * તે વ્યવહારધર્મ - પોતપોતાનાં ગુણસ્થાનક પ્રમાણે - જુદો જુદો હોય છે - મુનિનો, શ્રાવકનો - માટે શ્રાવકની જિનપૂજા પણ વ્યવહારનયથી ધર્મ છે
* આ પ્રમાણે નયભેદે - પૂર્વના ગુણઠાણે પણ અવશ્ય ધર્મ છે - પૂર્વના ગુણઠાણે નથી - એમ નહીં * આ વાત અંથકારશ્રી - હવે પછીની ગાથાઓમાં બરાબર સમજાવે છે	* તેરમે ગુણઠાણે પણ સર્વ ઘાતીનો ક્ષય - પણ બંધ પણ છે અને નિર્જરા પણ રહેલી હોય છે * છતાં વ્રત / નિયમ સાધનો દ્વારા જેમ જેમ ઊંચો ચઢતો જાય તેમ તેમ અશુભ ક્ષય - શુભ બંધ વધતો જાય * શ્રી આત્મસિદ્ધિજી - અંતે શુભાશુભ બન્નેનો ક્ષય કરીને ભવજળથી તરી મોક્ષગતિને પામે છે eg. તેહ શુભાશુભ છેદતાં, ઊપજે મોક્ષ સ્વભાવ * ધર્મસંગ્રહણી ગ્રંથમાં પણ કહ્યું છે - - ૧૪ ગુણઠાણાના અંતે પુણ્ય-પાપ બન્નેનો ક્ષય કરી - સંપૂર્ણ મોક્ષ થાય છે

પ્રવચન-૩

ગાથા - ૩

(ગુણસ્થાનક અનુસાર વ્યવહારધર્મ)

શ્લોકાર્થ	ભાવાર્થ
* શૈલેશીના છેલ્લા સમય સુધી - નિશ્ચયધર્મનાં જે જે સાધનો (કારણો) - પોતપોતાનાં ગુણઠાણોને - તે તે વ્યવહારધર્મ માટે સાધનભૂત છે - કહેવાય * કારણ કે તે સાધન (વ્યવહારધર્મ) - પણ કારણકાર્યની સંકલનારૂપ - નિશ્ચયધર્મનું કારણ છે	* eg. મુંબઈથી ઉપડી અમદાવાદ પહોંચે - ત્યારે જ અમદાવાદ આવ્યું કહેવાય - આ વાત નિશ્ચયથી છે (એવંભૂત) - પરંતુ મુંબઈથી ઊપડ્યા બાદ વાપી - વલસાડ - સુરત - ભરૂચ - બરોડા etc. - જેટલું અંતર કપાયું - અમદાવાદ નજીક આવ્યું - નૈગમાદિ say તેટલા અંશે અમદાવાદ આવ્યું * એમ ન માનીએ તો એક જ ક્ષણમાં - મુંબઈથી અમદાવાદ અંતર કપાતું નથી - પૂર્વ સ્ટેશનોથી જે અંતર કપાતું ગયું - તે બધાં કારણ (સાધન) છે - અમદાવાદ સ્ટેશન આવવું તે કાર્ય છે - કારણ અને કાર્યની સંકલના છે - કથંચિત્ એકરૂપ છે
* eg. મેઘ વરસે છે - એમ કહીએ છીએ - ખરી રીતે તો પાણી વરસે છે - મેઘ નહીં - કારણ ઉપર કાર્યનો ઉપચાર કરીને * તેમ વ્યવહાર સાધનને પણ સાધ્યનું કારણ હોવાથી ધર્મ કહેવાય છે	* એ રીતે ચૌદમે - સર્વકર્મક્ષયરૂપ સંપૂર્ણ નિર્જરા અને અબંધકતારૂપ પૂર્ણ ધર્મ છે (નિશ્ચય / એવંભૂતથી) * પરંતુ તે પહેલાં સાધનભૂત - 1st મિથ્યાત્વ મોળું પડે ત્યારથી - જેટલા અંશે ક્ષયોપશમભાવ વધે - તેટલો ધર્મ તે તે ગુણઠાણે સ્વીકારવો જોઈએ
* માટે જેમ વ્રતનિયમાદિ પણ પરંપરાએ નિશ્ચયધર્મનું કારણ હોવાથી તેને ધર્મ કહેવાય છે * તેમ પૂજાદિ દ્રવ્યસ્તવ પણ પરંપરાએ નિશ્ચયધર્મનું કારણ હોવાથી તેને ધર્મ કહેવામાં જરા પણ બાધા આવતી નથી	* જો પૂર્વના ગુણઠાણે બંધ હોવા છતાં સ્વીકારીએ નહીં તો પૂર્ણ ધર્મ પ્રાપ્ત થાય જ નહીં * માટે પૂર્વ અવસ્થામાં - કારણકાળમાં પણ ધર્મની આંશિક પ્રગટતા માનવી જોઈએ
* કાર્યધર્મ અને કારણધર્મરૂપે નિશ્ચયધર્મ અને વ્યવહારધર્મ બન્ને સમાન પ્રમાણ છે * કારણ કે કારણધર્મના સેવનથી જ શૈલેશીના ચરમક્ષણરૂપ કાર્યધર્મ પ્રગટ થશે - કાર્યધર્મની પ્રાપ્તિથી જ મોક્ષસુખ પ્રાપ્ત થશે	* યોગદશા છે - ત્યાં સુધી બંધ રહેવાનો જ સર્વ ગુણસ્થાનકોમાં પુણ્ય-પાપનો બંધ યથાયોગ્ય ચાલુ જ છે છતાં ગુણોનો આવિર્ભાવ પણ ચાલુ છે * તેથી બંધ હોવા છતાં - ગુણોના આવિર્ભાવના કારણે - ધર્મ કહ્યો છે * જે જે ગુણઠાણે - જે જે ક્રિયાઓમાં (યોગ-ઉપયોગ) - જે ઉપયોગશુદ્ધિ - તેને ધર્મ કહ્યા તેનાથી નિર્જરા થાય છે - પુણ્ય બંધાય - helps in મનુષ્ય / ધર્મસામગ્રી

ગાથા - ૪
(શુદ્ધ નયથી ધર્મ / અધર્મ)

શ્લોકાર્થ	(continued)
* પૂર્વપક્ષીની દલીલ હતી - પૂજાની પ્રવૃત્તિમાં - શુભ ભાવ દેખાય છે - પુણ્યબંધનું કારણ - મોક્ષહેતુ નહીં * જ્યારે વ્રતતપના પાલનમાં - મોક્ષનું કારણ - ધર્મ દેખાય છે - તેને મોક્ષનું કારણ ધર્મ - જિનપૂજામાં છે તે	* આ પ્રકારે શુદ્ધ દ્રવ્યનય બતાવે છે અને વ્યવહારનય કહે છે કે શુદ્ધ સ્વભાવદશારૂપ રમણતારૂપ જે ધર્મ છે * તેનો જે હેતુ તે પણ ધર્મ છે તેથી ભગવાનની પૂજા શુદ્ધ સ્વભાવને પ્રગટ કરવાનું કારણ હોવાથી ધર્મ છે
* તે બતાવવા માટે ગ્રંથકારશ્રી કહે છે - એવંભૂત ઉપર જીવનાર નિશ્ચયનયના મતથી શૈલેશીના ચરમસમયમાં ધર્મ છે * તેના પૂર્વે નિશ્ચયનયના પ્રતિપક્ષભૂત એવા વ્યવહારનયથી જે જે ગુણદાણકની પરિણતિને * અનુકૂળ આચરણ છે - તેમાં ધર્મ છે, એમ બતાવીને - પૂજામાં વ્યવહારનયથી ધર્મ છે - તેમ સ્થાપન કર્યું	* ભગવાનની પૂજાકાળમાં - ગુણોનો જે રાગ વર્તે છે - તે પ્રશસ્ત રાગ છે - પ્રશસ્ત રાગ - શુભ વિભાવ છે - પુણ્યબંધનું કારણ છે * ભગવાનની પૂજાકાળમાં - ભક્તિ કરતાં - ઉપયોગ વીતરાગગામી બને - તેટલા અંશે ઉપયોગની શુદ્ધિ થાય છે * ઉપયોગની શુદ્ધિ વખતે - અશુભનો સંવર - શુભમાં સાતિશયતાથી - સ્વભાવરમણતા પ્રગટે છે - તે ધર્મ છે
* હવે શુદ્ધ દ્રવ્યને જોનાર - નિશ્ચયનયની દૃષ્ટિથી ધર્મ શું છે - તે બતાવીને તેના સાધનભૂત * વ્યવહારનયથી જિનપૂજામાં ધર્મ છે - તે સ્પષ્ટ કરવા અર્થે કહે છે -	* આમ, પૂજાકાળે - જેટલા અંશે પ્રશસ્ત રાગ - પુણ્યબંધ - જેટલા અંશે ઉપયોગશુદ્ધિ - નિર્જરા / મોક્ષ * માટે ભગવાનની પૂજા - માત્ર પુણ્યબંધનું કારણ નથી - શુદ્ધ સ્વભાવને પ્રગટ કરવાનું પણ કારણ છે - તેથી ધર્મ પણ છે
* શુદ્ધ દ્રવ્યનય આત્માના સ્વભાવની પરિણતિને ધર્મ કહે છે - જે આત્માના શુદ્ધ ઉપયોગ સ્વરૂપ છે * અને જે વિભાવ છે તે ભાવકર્મ છે (રાગાદિ ભાવો) * તેથી આત્મા શુદ્ધ સ્વભાવમાં વર્તે તે શુદ્ધ દ્રવ્યનયથી ધર્મ છે અને શુભ વિભાવથી પુણ્યબંધ થાય છે અને અશુભ વિભાવથી પાપબંધ થાય છે	* ભગવાનની પૂજા જેમ પુણ્યબંધનું કારણ છે - તેમ વ્રતનાં પરિણામ પણ - સંયમકાળમાં પુણ્યબંધનું કારણ છે * આમ, છતાં સરાગચારિત્રકાળમાં પણ ભાવથી ચારિત્રનાં પરિણામ છે સ્વભાવદશાનું કારણ હોવાથી ધર્મ છે
	* આમ, પૂજા અને સરાગચારિત્ર - બન્ને પુણ્યરૂપ અને ધર્મરૂપ છે - મોક્ષના કારણભૂત છે

ગાથા - ૫
(નિશ્ચયધર્મ - વ્યવહારધર્મ)

General	શ્લોકાર્થ
* <u>ઋજુસૂત્રનય</u> - જે નય કેવળ વસ્તુની વર્તમાન અવસ્થા તરફ લક્ષ્ય રાખે છે - વર્તમાન પર્યાયને જ માન્ય રાખે છે - અતીત અનાગત પર્યાયને માન્ય નથી રાખતો * eg. ઋજુસૂત્રનય જે શેઠાઈ ભોગવતો હોય તેને જ શેઠ કહે છે - જ્યારે વ્યવહારનય વર્તમાનમાં તે શેઠાઈને ભોગવતો ન હોય - પણ ભૂતકાળમાં તેણે શેઠાઈ ભોગવી હતી - તેને પણ શેઠ કહેશે * eg. ઋજુસૂત્રનય જે વર્તમાનમાં રાજ્યનો માલિક હોય તેને જ રાજા કહે છે - જ્યારે વ્યવહારનય જે ભવિષ્યમાં રાજ્યનો માલિક બનવાનો હોય તેને પણ રાજા કહે છે * આમ ઋજુસૂત્રનય વ્યવહારનયની અપેક્ષાએ સૂક્ષ્મ છે	* આત્મા ચૈતન્યમય છે - એટલે - ચેતના (જ્ઞાનદશા) સદા ચાલુ જ રહેવાની - લક્ષણ હોવાથી સદા વર્તે છે * હવે એ ચેતના (જ્ઞાનદશા) - રાગદ્વેષાદિથી ઘેરાયેલી હોય - ત્યારે તે અશુદ્ધ ચેતના કહેવાય છે * મોહનીય કર્મની પ્રકૃતિનો ક્ષયોપશમ - કરવામાં આવ્યો હોય તો - ક્ષયોપશમ અને ક્ષાયિક ભાવયુક્ત જે ચેતના તે શુદ્ધ ચેતના કહેવાય છે * મોહદશાયુક્ત ચેતના - અધર્મ મોહદશામુક્ત ચેતના - ધર્મ સમજવો * પરદ્રવ્યનો મોહ ત્યજીને - જેટલો જેટલો શુદ્ધ થઈ - સ્વસ્વભાવમાં વર્તે તેટલો તેટલો ધર્મ છે એમ સમજવું
* જ્યારે - <u>એવંભૂતનય</u> અતિ સૂક્ષ્મ છે - eg. આ નય તો ગાયક તેને જ કહેશે કે જે વર્તમાનમાં ગાયન ગાતો હોય - ગાયક જ્યારે ગાયન સિવાયની ક્રિયા કરતો હોય ત્યારે તેને ગાયક નહીં કહે - eg. રસોઈયો જ્યારે રસોઈ બનાવતો હોય ત્યારે જ તેને રસોઈયો કહેશે - જ્યારે તે વિશ્રામ કરતો હોય ત્યારે તેને રસોઈયો નહીં કહે	* ચેતના જેટલા જેટલા અંશે - નિરુપાધિક થાય તેટલા તેટલા અંશે તેને પારમાર્થિક ધર્મ કહેવાય * પુણ્યબંધ અને પાપબંધમાં કારણ બને એવી અનકમે શુભ પ્રવૃત્તિ કે અશુભ પ્રવૃત્તિ હોય * પરંતુ આત્મપ્રદેશોની અસ્થિરતારૂપ હોવાથી વિભાવદશા કહેવાય છે - તેથી યોગપ્રવૃત્તિ - બંધહેતુ - પરમાર્થથી હોવાથી - અધર્મરૂપ છે
* ઋજુસૂત્રનયે ધર્મ-અધર્મ શું છે તે હવે જાણીએ - ઋજુસૂત્રનયની અપેક્ષાએ - સિદ્ધ થાય છે કે ① આત્મા જ્યાં સુધી પોતાના (શુદ્ધોપયોગરૂપ) નિજસ્વભાવમાં વર્તે ત્યાં સુધી ધર્મ - અને ② જ્યાં સુધી શુભાશુભમાં તન્મય રહે (વિભાવદશામાં) ત્યાં સુધી પુણ્યપાપરૂપ અધર્મ થાય છે	* તોપણ જે યોગપ્રવૃત્તિ શુભ હોવાથી - આત્માને શુદ્ધ સ્વભાવપ્રાપ્તિમાં સહકારી કારણ બને છે * તે યોગપ્રવૃત્તિને વ્યવહારથી - ઉપચારથી ધર્મ કહેવાય છે

શ્લોકાર્થ	ભાવાર્થ
* eg. જેમ કે પ્રતિક્રમણની ક્રિયા - સૂત્ર બોલવારૂપ - વચનક્રિયા - વંદનાદિ કરવારૂપ - કાયિકક્રિયા - અર્થચિંતન કરવારૂપ - માનસિક ક્રિયા - શુભ યોગાત્મક હોવાથી પુણ્યબંધનો હેતુ છે - પરમાર્થથી અધર્મ * પણ ભૂલોની ક્ષમા માગવાના પ્રતિક્રમણ - પ્રત્યાખ્યાનરૂપ હોવાથી કષાયોને જીતવા - શુદ્ધોપયોગદશાની પ્રાપ્તિ દ્વારા - કરાવનાર છે * ચેતનામાંથી જેટલા અંશે - રાગદ્વેષાદિ નાશ કરાવનાર - તેટલા અંશે ધર્મ છે * તેથી ઉપચારે તે શુભ પ્રવૃત્તિને - પણ વ્યવહારનયથી - ધર્મ કહેવાય છે	* જે જે ધર્મનિષ્ઠાનો કરાય છે તે શુભ યોગપ્રવૃત્તિરૂપ હોવાથી પુણ્યબંધ તો અવશ્ય થાય જ છે * પરંતુ તેમાં શુદ્ધ આત્મદશાનું લક્ષ્ય વિદ્યમાન હોવાથી - સંવર નિર્જરા પણ થાય માટે વ્યવહારનયથી - ધર્મ માનવો * વળી જે પુણ્યબંધ થાય તે પુણ્યાનુબંધી પુણ્યરૂપ હોઈ મોક્ષાનુકૂળ સામગ્રીદાયક બને છે * કષાયોની માત્રા હોય - શુભ પ્રવૃત્તિમાં તો પાપાનુબંધી પુણ્યરૂપ હોઈ પાપકાર્યો કરવાની સામગ્રીદાયક બને છે
* માટે વ્યવહારનયની અપેક્ષાએ જિનપૂજાદિને પણ ધર્મહેતુ જાણીને તેને ધર્મ કહેવામાં * જરા પણ બાધા આવતી નથી કારણ ઉપર કાર્યનો ઉપચાર કરી * ઉપચારથી સાધ્યપ્રાપ્તિનાં સત્સાધનોને પણ ધર્મ કહી શકાય છે મોક્ષનું (પરંપરા) કારણ - માની શકાય	* આ કારણથી - 'પુણ્યબંધ થાય' આટલા માત્રથી - રાજી થવા જેવું નથી - ગભરાવા જેવું પણ નથી * જે પુણ્યબંધ - શુદ્ધ સ્વભાવદશા તરફ જવામાં સહાયક સામગ્રી આપનાર થાય છે - તે ઉપકારક પણ છે (નિશ્ચયથી તો હેય છે) * eg. દૂધ અમૃતથી મિશ્રિત - પેય છે દૂધ વિષથી મિશ્રિત - અપેય છે તેમ શુભ યોગપ્રવૃત્તિ માટે સમજવું * સાધક કાળમાં - સિદ્ધિ કાળમાં પરંપરાએ - SO ઉપાદેયરૂપ - ધર્મરૂપ છે સાક્ષાત્ નથી - SO હેયરૂપ - અધર્મરૂપ છે
* આમ, શુદ્ધ ઉપયોગદશા - કાર્ય છે શુભ પ્રવૃત્તિ - કારણ છે કારણમાં કાર્યનો ઉપચાર કરીને * શુભ યોગપ્રવૃત્તિને પણ વ્યવહારનયથી ધર્મ કહેવાય છે પરમાર્થથી શુદ્ધ આત્મદશાની પરિણતિ - ધર્મ છે	

પ્રવચન-૪

ગાથા - ૬

(ધર્મનિષ્ઠાનથી બંધ રહેવાનો જ)

શ્લોકાર્થ	ભાવાર્થ
* જીવમાં જ્યાં સુધી યોગદશા વર્તે છે - મનવચકાયની શુભ-અશુભ ક્રિયા રહેવાની જ - ત્યાં સુધી પુણ્ય-પાપ બંધ ચાલવાનો જ * ત્રિવિધ યોગક્રિયા કર્મબંધનો હેતુ છે - because આત્મપ્રદેશોની અસ્થિરતારૂપ છે - શુભ તો પુણ્યબંધ - અશુભ તો પાપબંધ * એટલે કે ૧ થી ૧૩ ગુણઠાણાં સુધી - શુભાશુભ યોગ ચાલુ હોવાથી - બંધ તો રહેવાનો જ - કર્મબંધ ન જ થાય એવી ધર્મક્રિયા - only ચૌદમે	* જ્યાં સુધી શૈલેશી અવસ્થા પ્રાપ્ત કરતો નથી ત્યાં સુધી યોગક્રિયા અટકતી નથી તેથી ત્યાં સુધી યોગના કારણે બંધ કરે છે * તે કર્મ પુણ્યબંધરૂપ છે તે કર્મબંધથી નિજપરિણામરૂપ ધર્મ હણાતો નથી છતાં માનીએ કે હણાય છે - તો તેરમે સુધી ધર્મ નથી - એમ માનવાનો પ્રસંગ આવે * ભગવાનની પૂજાકાળે - શ્રાવકના શુભ યોગોથી - દ્રવ્યાસ્રવ થાય છે તોપણ જેટલા અંશે વીતરાગ અભિમુખ પરિણામ તેટલા અંશે ધર્મ વિદ્યમાન છે
* આમ, હોવાથી જે જે ધર્મનિષ્ઠાનોમાં - પૂજા - દાન - પ્રતિક્રમણ - તપાદિમાં - તેમાં દ્રવ્યાસ્રવ (પુણ્ય) થાય જ છે * પરંતુ ભાવાસ્રવ (મલિન રાગાદિ પરિણામો) થતો નથી કારણ કે પાપ સેવવાની - સેવાય તો - મમત્વ ઓછું બુદ્ધિ નથી - પશ્ચાત્તાપ છે - કરવાની બુદ્ધિ છે * દ્રવ્યાસ્રવ પણ અલ્પ સ્થિતિ / રસવાળો પ્રકૃતિ - પ્રદેશબંધ થાય છે ૧૧-૧૨-૧૩ - no સ્થિતિ રસ - only પ્રકૃતિ and પ્રદેશબંધ	* પૌદ્ગલિક ઈચ્છા વિના નિષ્કામભાવે થતી જિનપૂજા નિજપરિણામરૂપ આત્મસ્વભાવને બાધા કર્તા ન હોવાથી - તેને ધર્મ કહી શકાય * જે ક્રિયાથી નિજદશાને હાનિ થતી નથી પણ સહાયક થતી હોય - આદરવી જોઈએ * જે ક્રિયાથી નિજદશાને હાનિ થતી હોય સારી કે ખરાબ હોય - ત્યાગ કરવો જોઈએ
* આવા પ્રકારનો દ્રવ્યાસ્રવ ચાલુ હોવા છતાં પણ - વિષયકષાયની વાસનાના ત્યાગરૂપ અને - શુદ્ધ સ્વભાવદશાની પ્રાપ્તિના લક્ષ્યરૂપ * ધર્મતત્ત્વ હણાતું નથી - લક્ષ અને જાગૃતિના કારણે - ધર્મતત્ત્વની વૃદ્ધિ થાય છે * માટે યોગપ્રવૃત્તિજન્ય બંધને આગળ - કરીને ધર્મનિષ્ઠાનો છોડી દેવાં - તે ઉચિત નથી - ઉન્માર્ગ છે * કારણ કે સર્વથા યોગક્રિયા અટકી જાય - એવું તો તેરમા ગુણઠાણા સુધી બનવાનું જ નથી	

ગાથા - ૭

(અસદારંભ ત્યાગી શુભારંભ કરવો)

ભાવાર્થ - શ્લોકાર્થ	ભાવાર્થ
* સર્વથા યોગદશાની નિવૃત્તિ - માત્ર ચૌદમા ગુણઠાણે જ થવાની છે - એમ જાણીને - જીવે * તેથી સર્વથા શુભાશુભ યોગક્રિયાને - છોડી દેવાનો કદાગ્રહ ત્યજી - માત્ર મલિન સમારંભવાળી ત્યાગવી * એટલે કે હિંસા - જૂઠ - ચોરી ઇત્યાદિ - અઢાર પાપસ્થાનકોને સેવનારી જેને - શાસ્ત્રોમાં અસદારંભ કહેવાય છે તે ત્યાગવી * માટે સર્વથા યોગક્રિયાનો - ત્યાગ શક્ય જ નથી - માત્ર અશુભ ક્રિયાના ત્યાગમાં પ્રવર્તવું * શુભ ક્રિયાને આદરવી - કારણમાં કાર્યનો ઉપચાર કરવાથી - શુભ યોગાત્મક અનુષ્ઠાનોને ધર્મ કહ્યો * આમ કરીને - આજ સુધી અનંતા જીવો - તર્યા છે અને તરશે	* જેનાથી અસંખ્ય જીવોની હિંસા થાય છે - તેવાં આરંભ સમારંભનાં અનેક કાર્યો - કરનાર શ્રાવકને પાપકર્મ બંધાય છે * તેવા બંધની નિવૃત્તિ કરવા માટે - અસદારંભનો ત્યાગ કરી - પૂજા દાનાદિ સદારંભ / શુભ ક્રિયા કરવાથી * આત્મા પરમાર્થમાર્ગની નજીક આવે છે - અર્થાત્ સંસારસમુદ્રથી છૂટવાનું બને છે - મોક્ષદશા પ્રાપ્ત થાય છે * માટે આત્માર્થી જીવે (શ્રાવકે) - વિષયકષાયાદિ આત્મઘાતી દોષોનો ત્યાગ કરીને * કુલાચાર દૃષ્ટિથી - અંધશ્રદ્ધાથી નહીં - પણ ત્રિવિધ યોગની સ્થિરતાથી - નિષ્કામપણે પ્રભુભક્તિ કરવાથી કલ્યાણ થાય છે
* જીવ જ્યારે શુભ યોગક્રિયામાં પ્રવર્તે છે - (પૂજા) ત્યારે વિષયવિકારોની મંદતા થાય છે - (દાન) મૂર્ચ્છા મમત્વ - કષાયનો ત્યાગ થાય છે * અશુભ ભાવોના ત્યાગરૂપ આત્મપરિણતિ તે નિશ્ચયધર્મ છે - અને તેના - શુભ યોગાત્મક - વ્યવહારધર્મ કારણભૂત ક્રિયા તે છે - પ્રવર્તવું જોઈએ * નિશ્ચય-વ્યવહાર સંયુક્ત - પ્રવર્તન કરનાર જીવ - જિનેશ્વરની આજ્ઞાનુસારી માર્ગમાં છે	* ભગવાનની ભક્તિના કાળમાં - ઇન્દ્રિયવિષયોનો ત્યાગ હોય છે - કષાયભાવોની નિવૃત્તિ હોય છે - ભગવાનના ગુણોનું અવલંબન હોય છે - બહુમાનભાવની વૃદ્ધિ થાય છે - વીતરાગગામી વલણ હોય છે * આવી ઉચિત પ્રવૃત્તિથી - સંસારસમુદ્ર તરાય છે - તેથી તે ધર્મ છે
* દ્રવ્યપૂજામાં આસવ છે - આસવ ત્યાં ધર્મ નથી - એવા કુતર્કો ત્યજી - સન્માર્ગમાં આવવું - એવો ઉપાધ્યાયજીનો ઉપદેશ છે	* માટે પૂજાથી પુણ્યબંધ છે માટે મોક્ષનું કારણ નથી - એવી મતિ ન ધરવી * જે ક્રિયામાં ગુણવૃદ્ધિને અનુકૂળ ઉદ્યમ હોય - તે ક્રિયા મોક્ષનું કારણ છે - માટે અવશ્ય આદરવી જોઈએ

ગાથા - ૮
(સરાગસંયમ)

શ્લોકાર્થ	ભાવાર્થ
* <u>પૂર્વપક્ષી કહે છે કે</u> - - જિનપૂજામાં પ્રવર્તતાં શુભ પરિણામથી - પુણ્યબંધ - સ્વર્ગનું કારણ - મોક્ષનું કારણ નથી * તેને અંથકારશ્રી કહે છે - - જો આમ સ્વીકારીએ તો સરાગસંયમ માટે પણ સ્વીકારવું પડે * જિનપૂજાની જેમ સરાગસંયમ પણ મોક્ષનું કારણ નથી એમ સ્વીકારવાની આપત્તિ આવે * જો સરાગસંયમ સ્વર્ગનો હેતુ હોવા છતાં તેમાં રહેતો સંયમનો પરિણામ પાપોનો નાશ કરનાર છે - એમ પૂર્વપક્ષી કહે * તો બહુ રાગથી જિનપૂજા જેઓ કરે છે - તેઓનાં પાપ પણ નાશ પામે છે - તેમ સ્વીકારવું જોઈએ	* <u>જો કોઈ કહે કે</u> - - જેમ પાપકર્મ બેડી તેમ પુણ્ય પણ - eg. લોખંડ / સોનું = ઝકડાવાનું જ છે * તેથી જેમ પાપકર્મ કરવા લાયક નથી - તેમ પુણ્યકર્મ પણ નહીં - eg. પાપ નરક આપે - તો પુણ્ય સ્વર્ગ * પરંતુ બન્ને ભવો - સંસાર જ છે બન્નેમાંથી એક પણ ભવ મુક્તિરૂપ તો નથી જ * તેથી દ્રવ્યપૂજા સાવધ / શુભ યોગ - હોવાથી પુણ્યબંધ - સ્વર્ગપ્રાપ્તિ - સંસારહેતુક થઈ - તેથી કરવા લાયક નથી
* <u>જો વાદી શંકા કરે કે</u> - - દ્રવ્યસ્તવથી - પુણ્યબંધ - સ્વર્ગપ્રાપ્તિ - માટે મોક્ષાભિલાષીએ કરવાની જરૂર નથી * તેના જવાબમાં જણાવે છે કે - - જો પુણ્યબંધના કારણે - દ્રવ્યપૂજા જરૂરી માનતા નથી - તો સરાગસંયમનો સ્વીકાર કેમ કરો છો? * કેમ કે સરાગસંયમથી પણ સ્વર્ગપ્રાપ્તિ - પણ સરાગસંયમી મુનિ સંયમ - not for સ્વર્ગ - but 'માત્ર મોક્ષ અભિલાષ' - પ્રબળ ભાવનાથી * તે પાલન કરતા - પ્રારબ્ધકર્મ સંપૂર્ણ ક્ષય ન થયું હોય તો પુણ્યબંધથી સ્વર્ગમાં જઈ - સર્વ ક્ષય કરી મોક્ષમાં જાય છે * તેમ શ્રાવક આત્મશ્રેયની ભાવનાથી જિનપૂજા મુનિની જેમ પાપો ધૂજે છે અર્થાત્ નાશ પામે છે - કાળાંતરે મોક્ષ પ્રાપ્ત કરે છે	* ઉત્તર આપતાં ઉપાધ્યાયજી કહે - - જો દ્રવ્યપૂજા - પુણ્યબંધ - સ્વર્ગ - ત્યાગવાયોગ્ય - તો મુનિ વડે આચરાતો સરાગસંયમ પણ ત્યજવો * કારણ કે વીતરાગસંયમ તો - ૧૧ થી ૧૪ ગુણઠાણે આવે છે - તે જ આદરવા લાયક થશે - વર્તમાને ભરતે છે જ નહીં * ૫ / ૬ થી ૧૦ સુધીનો જે સંયમ તે સરાગસંયમ - પુણ્યબંધ - eg. તત્ત્વાર્થસૂત્ર ૬ / ૨૦ - સરાગસંયમી દેવાયુષ બાંધે એમ કહ્યું * આમ, સરાગસંયમ - પુણ્યબંધ - સ્વર્ગપ્રાપ્તિ - મોક્ષ નહીં - સંસારહેતુક થવાથી ત્યજવા લાયક થશે
	* જો સરાગસંયમ ન પાળીએ તો સંયમના અભ્યાસ વિના એકદમ અચાનક વીતરાગસંયમ આવી જવાનો નથી * આમ, વીતરાગસંયમ આવે નહીં અને સરાગસંયમ અસ્વીકાર્ય હોય તો સંયમગુણ - મુક્તિ થશે આવશે જ નહીં - જ નહીં

ગાથા - ૯

(દ્રવ્ય - ભાવના કારણરૂપ)

નિર્દોષ સન્માર્ગ	શ્લોકાર્થ
* પ્રાથમિકમાં કર્તવ્યરૂપ - ઉત્તરમાં અકર્તવ્યરૂપ ઉત્તરાવસ્થામાં જે કર્તવ્યરૂપ - પ્રથમમાં અકર્તવ્યરૂપ આવો નિર્દોષ - સમજવો જોઈએ ન્યાયમાર્ગ - જીવનમાં ઉતારવો જોઈએ * ૫ / ૬ થી ૧૦ ગુણઠાણાં સુધી પ્રાથમિક દશામાં સરાગસંયમ ઉપકારક છે ૧૧ થી ૧૩ ઉત્તરાવસ્થામાં વીતરાગસંયમ ઉપકારક છે * તેમ ૧ થી ૫ ગુણઠાણાંવર્ત ગૃહસ્થોને દ્રવ્યપૂજા ઉપકારક છે - તે જ દ્રવ્યપૂજા ઉપરના ગુણઠાણે અકર્તવ્યરૂપ છે	* જિનપૂજાને દ્રવ્યપૂજા કહેવામાં આવે છે - દ્રવ્યપૂજાથી ભાવસ્તવ(ચારિત્ર)ની પ્રાપ્તિ થાય છે * દ્રવ્યસ્તવમાં રહેલો - 'દ્રવ્ય' શબ્દ - અપ્રધાનવાચી - નકામો નથી પણ - પ્રધાનવાચી - કારણ - સાધન માટે * દ્રવ્યપૂજા એ ભાવપૂજાનું કારણ હોવાથી વિધિ - વિવેક - શ્રદ્ધા - ગુરુ આજ્ઞાએ ભક્તિપૂર્વક કરવાની જરૂર છે * તેનો નિષેધ - ઉપેક્ષા - નિંદા કરીને નિકાચિત કર્મો બાંધવાં નહીં આત્મઘાતી બનવું નહીં * સાધનભૂત પૂજાદિ સત્ક્રિયા ત્યાગ ન કરવો - આદરવી જોઈએ આત્માર્થી જીવે
* તેથી ભાવપૂર્વક - ગુણાનુરાગપૂર્વક જે ગૃહસ્થો દ્રવ્યપૂજા કરે છે - તેનાથી પુણ્યબંધવાળી હોવા છતાં (અને અલ્પ સાવધયોગજન્ય) * ઉપયોગની નિર્મળતાના કારણે ગૃહસ્થોને અલ્પ બંધ અને વિપુલ નિર્જરા થવાના કારણે - અવશ્ય કરવી * આત્મકલ્યાણના લક્ષે - નિષ્કામભાવે ત્રિવિધ યોગની એકાગ્રતાથી - અતિશય ભક્તિથી જિનપૂજા કરતાં - પાપો નાશ પામે છે * મુનિપણાની ક્રિયાથી મુનિનાં પાપો જેમ ધ્રુજે છે - નાશ પામે છે તેમ ગૃહસ્થોનાં પાપો પણ નાશ પામે છે	* ભગવાનની પૂજામાં ઉત્તમ દ્રવ્યોનો ઉપયોગ છે માટે તેને દ્રવ્યપૂજા કહી નથી * પરંતુ ભગવાનની ભક્તિથી બહુમાનવૃદ્ધિ - ગુણવૃદ્ધિ થાય અને ભાવપૂજાનું કારણ બને છે - માટે * ભક્તિની વૃદ્ધિ થતાં - સર્વ ઉદમ વીતરાગ થવા માટે - અનુકૂળ શક્તિસંચયનું કારણ બને છે
* ભક્તિ કરતાં કરતાં - જેમ જેમ પરિણતિ શુદ્ધ થતી જાય વીતરાગગામી - અંતર્મુખી થાય * કર્મોનો નાશ થતો જાય ઉપયોગ શુદ્ધ થતો જાય માટે અવશ્ય પૂજા કરવી * જેમ સરાગસંયમ - પાપનાશ દ્વારા મોક્ષનું કારણ બને છે તેમ જિનપૂજા પણ - પાપનાશ દ્વારા મોક્ષનું કારણ છે	* તેથી 'દ્રવ્ય' = કારણવાચી છે ઉત્તમ દ્રવ્યો માત્ર - નકામું પુણ્યબંધ - સ્વર્ગહેતુ - સંસારવર્ધક એમ નહીં * વિપરીત મતિથી - વિપરીત અર્થ ધારી - ઉપેક્ષા / નિષેધ / નિંદાથી યોગમાર્ગમાં - એવા નિકાચિત બંધ પ્રતિબંધક કરાવનારી છે

ઢાળ - ૧૧

પ્રવચન-૫

Link

Summary	સાવધાની
* <u>1st ઢાળમાં</u> - કુગુરુનો યોગ ઉન્માર્ગમાં ફસાવી સંસારજમણ કરાવનાર છે - સદ્ગુરુનો યોગ દુર્લભ છે * <u>2nd - 3rd - 4th ઢાળમાં</u> - નિશ્ચયનયથી ધર્મ સમજાવ્યો - પરમાર્થ ધર્મ શું છે * <u>5th - 6th ઢાળમાં</u> - વ્યવહારનયથી ધર્મ સમજાવ્યો - શુદ્ધ - અશુદ્ધ વ્યવહારના બે ભેદ સમજાવ્યા * <u>7th ઢાળમાં</u> - સાધુ, શ્રાવક, સંવિજ્ઞપાક્ષિક ડ આરાધક જીવો અને - ગૃહસ્થ, યતિલિંગધારી અને કુલિંગી ડ વિરાધક સમજાવ્યા	* આમ, ડ ઢાળ દ્વારા (8-9-10) - મૂર્તિ / દ્રવ્યપૂજા - ન માનનારા / માનનારા - બન્નેને હિતશિક્ષાઓ આપી છે * વીતરાગી (દશા) + કરુણાવંત (ઉપકારો) = મૂર્તિ અવલંબનરૂપ છે - ઉત્તમ નિમિત્ત છે કર્તા નથી - દશા : સ્વપરિણામને આધીન છે * eg. સુંદર સ્ત્રીને ભોગી = રૂપ - કામવાસનાને આધીન બને યોગી = ઉકરડો - વૈરાગ્યને આધીન બને * નિમિત્તરૂપે રહે પદાર્થો (સંયોગો) - ભલું / બૂરું કરતું નથી - નિમિત્તને શેમાં યુંજે તેના ઉપર આધાર * eg. કુહાડી - લાકડું / પગ કપાય આવડે - તો લાકડું કપાય ન આવડે - તો પગ કપાય
* <u>8th ઢાળમાં</u> - ગૃહસ્થોને દ્રવ્યપૂજા કર્તવ્ય છે એમ યુક્તિપૂર્વક સમજાવી * <u>9th ઢાળમાં</u> - ગૃહસ્થોએ તથા દેવોએ કરેલી દ્રવ્યપૂજાનાં ઉદાહરણો સમજાવ્યાં * <u>10th ઢાળમાં</u> - સાત નય સાપેક્ષ તથા નિશ્ચય-વ્યવહારનયની અપેક્ષાએ ધર્મનું સ્વરૂપ સમજાવ્યું * <u>હવે 11th ઢાળમાં</u> - શ્રી સીમંધરસ્વામીને ભક્તિભાવે સ્તવના - વંદના - પ્રાર્થના કરતાં નિખાલસપણે હૈયું ખોલે છે	* જિનપૂજા / ભક્તિ માત્ર શબ્દ - eg. તરજો - તરી ન જવાય સંવેગનિર્વેદપૂર્વક - તો તરાય * આત્મતત્ત્વ જાણ્યા વિના - આત્મશુદ્ધિના લક્ષ વિના - કેવળ સંગીતપ્રિયતાથી ભક્તિ * સંગીતપ્રિયતા માત્ર - તિર્યચ (હરણ) શુભ ભાવવૃદ્ધિ - દેવ (વ્યંતર / વૈમાનિક) આત્મકલ્યાણનો લક્ષ - મોક્ષ
	* તેથી દ્રવ્યપૂજકો પણ - કેવળ બાહ્ય વ્યવહાર / આડંબરોમાં - આસક્ત થવું તે ઉચિત નથી * પરંતુ જો પ્રભુભક્તિથી - આત્માને દોષરહિત બનાવવામાં - તેનો સાર છે

ગાથા - ૧

(શાસન જય પામો)

શ્લોકાર્થ	
* કુગુરુઓ પોતાની અજ્ઞાનદશાથી - સ્વાર્થ અને અહંકારથી - ઉત્સૂત્ર પ્રરૂપણા - મન ફાવે તેવા અર્થો - નિર્ભયપણે કરે છે * ભદ્રિક જીવોને ફસાવવામાં - કમી રાખી નથી - ડરતા નથી - બાહ્ય આડંબરોમાં / આયોજનોમાં જોડે * અંતર્મુખ દૃષ્ટિ કરાવતા નથી - ખોટા અર્થો બતાવી - અર્થ ભેગું કરવાની લાલસા પોષે છે * તેવા જીવોને બચાવવા - ગ્રંથકારશ્રી - ૧ થી ૧૦ ઢાળમાં સત્ય ધર્મ સમજાવ્યો - ધર્મની યથાર્થ સમજણ આપી	* જેને સઘળી કુમતિ દૂર થઈ - ધર્મનું યથાર્થ સ્વરૂપ જે હૃદયે ધારણ કરે - તેને એવો power આવે છે કે * ગમે તેવા કોઈ કુતર્કો કરે તોપણ યથાર્થ દાખલા દલીલો વડે તેને હરાવીને અવશ્ય જીત પ્રાપ્ત કરે છે * eg. જેમ હીરાનો હાર પહેરનારના મુખ પર કાંતિ જુદી જ હોય તેમ ધર્મને સમજનાર - જુદો જ હોય * સત્ય સમજાવનાર પરમાત્માનો જેને સાથ છે તે કોઈનાથી ડરતો નથી / હારતો નથી * સર્વ કુતર્કોને હરાવીને જગતમાં જય જ પામે છે તેનું કલ્યાણ જ થાય છે * જગતમાં જીતની પ્રાપ્તિ થાય અર્થાત્ કર્મની સાથે યુદ્ધમાં જીવને જીતની પ્રાપ્તિ થાય * હે સીમંધર પ્રભુ! - તમારું શાસન જયવંત વર્તો - સર્વ ધર્મતત્ત્વ પામો * ધર્મ સમજાવનાર શ્રી સીમંધર ભગવાન પ્રત્યે ભક્તિથી ગ્રંથકાર કહે છે - - તમે જય પામો - શાસન જયવંતું વર્તો - જેથી જગતના જીવોને શુદ્ધ ધર્મની પ્રાપ્તિ થાય

શ્લોકાર્થ

* અત્યાર સુધી અંધકારશ્રીએ - નિશ્ચય / વ્યવહાર નય સાપેક્ષ ધર્મનું સ્વરૂપ સમજાવ્યું - હવે સીમંધર પ્રભુને વિનંતી કરે છે - * હે પ્રભુ! - આપ સર્વજ્ઞ / સર્વદર્શી છો - ત્રણે લોકના - સર્વ દ્રવ્યોના - સર્વ કાળના - સર્વ ભાવોને જાણો છો * આપ સર્વજ્ઞ છો તેથી - તમે બધા જીવોના ભાવોને જાણો છો - તેથી મારા ભાવો પણ તમે જાણો છો * તેથી મારે વધારે આપશ્રીને - કંઈ કહેવાનું રહેતું નથી - eg. શું વિશેષ કહું તમને (ક્ષમાપના) * આ દાસ - રક્ષણ માટે તમારે શરણે આવ્યો છો - આ દાસના આ ભાવો જાણીને - તેનું ભવથી રક્ષણ કરો * તમે જ મારા તારણહાર છો - તમારા સેવક / દાસને આ સંસારચક્રમાંથી બચાવી લો / ઉગારી લો * વળી હૈયામાં જે ધર્મનું સ્વરૂપ - સમજાયું - સ્થિર થયું છે - તે વચનરૂપે અભિવ્યક્ત કર્યું છે * આ પંચમકાળમાં - સદ્ગુરુના અભાવે ભદ્રિક જીવો અજ્ઞાન અંધકારમાં અથડાય છે તે જીવોના તથા ધર્મનું સ્વરૂપ આપ આગળ મારા કલ્યાણ માટે - પ્રગટ કર્યું (સ્તવન દ્વારા)	* ભરતક્ષેત્રની વર્તમાન પરિસ્થિતિ - અતિશય વિકટ જોઈને - જિનશાસનની - eg. ઘરના કજિયાની વાત બીજે ન કરાય * ગુપ્તપણે મેં આપને હુંડીનું સ્તવનરૂપે આ કાગળ લખ્યો છે - તે વાંચીને છાપ મારો - તો સમજીશ તમને એ પહોંચ્યું છે * આપશ્રી જરૂર મને ભવચક્રમાંથી બચાવવાનો ઉપાય કરશો જ એમ માનીને હું સંતોષ અનુભવું છું
* મેં મારા ક્ષયોપશમ અનુસારે - આ સ્તવનમાં ધર્મનું સ્વરૂપ સમજાવ્યું - ગુરુગમ અને શાસ્ત્રોના આધારે * એટલે યથાર્થ જ હશે - એવો ભરોસો છે - છતાં છન્નસ્થતાના કારણે ક્ષતિ થઈ હોય - તેથી મારી બોલાયેલી / લખાયેલી વાતો * તો જ હું સાચી માનું - જો - આપ આ હકીકતમાં સમ્મત થાઓ - સાક્ષી પૂરો - તો જ સાફલ્ય ગણું * તે તો જ સફળ માનું કે જો - તમે તેને પ્રમાણભૂત કરો - તમારી સમ્મતિથી - મારા બોલનું સાફલ્ય છે	* હે કરુણાસાગર - આપ સર્વજ્ઞ છો - સર્વ જીવનાં અંતરપરિણામને આપ જાણો છો - માટે હે દયાળુદેવ * સંસાર પરિભ્રમણનાં દુઃખોથી દુઃખી થયેલા આ આપના દાસને, સેવકને સંસારથી તારો - રક્ષણ કરો * હે ભક્તવત્સલ ભગવાન! - જો આપનો મારા પર રાજીખો / કૃપા છે - તો મારાં સર્વ કથન સફળ ગણું છું * પરમકૃપાળુદેવ also said - - જપ, તપ ઔર વ્રતાદિ..... - જહાં લગી નહિ સંતકી..... * સત્પુરુષની કૃપા વિના - સર્વ સાધન ભ્રમરૂપ / મિથ્યા છે - કૃપા એ જ જીવનની સફળતા છે

ગાથા - ૩
(નિષ્કંપ ભક્તિ)

શ્લોકાર્થ	
* હે પ્રભુ! આપનું શાસન પામ્યા પછી - આપની વાણીનો અભ્યાસ કર્યો - અનેકાંત માર્ગને સમજ્યા પછી * આપનાં આગમશાસ્ત્રો ભણ્યા પછી - પૂર્વાપર અવિરુદ્ધ - સર્વથા નિર્દોષ - ત્રણે કાળ અબાધિત જણાયાં * આ વાણીનું જેમ જેમ પાન eg. તેમ તેમ શેરડીના રસ કરતાં પણ વધારે મીઠી લાગે છે * વાણીના પ્રભાવે eg. હીરા અને કાચનો ભેદ સમજાય છે હીરા જેવી વાણી પર - અથાગ પ્રેમ આવે છે * તમે જ સાચા દેવ / વીતરાગ છો રાગ જાગે છે - પક્ષપાત થાય છે કોઈ ઉખેડી / હયમચાવી ન શકે	* ભગવાન પ્રત્યે પોતાની અભિવ્યક્તિ કરતાં કહે - - તમારા ગુણોથી આકર્ષિત તેથી - તમારા સિવાય અન્યત્ર ક્યાંય રાગ નથી * મોક્ષ મેળવવા માટે આ રાગભાવ વર્તે છે - તેથી તમારા પ્રત્યેનો આ રાગભાવ મોક્ષરૂપી વૃક્ષ માટે કંદ જેવો છે * પ્રભુની વીતરાગતા - અસંગતા પ્રત્યે છે - માટે આ રાગ અવશ્ય નિરાગી બનાવશે - જેના ફળરૂપે મોક્ષની અવશ્ય પ્રાપ્તિ થશે
* આપનો રાગ યથાર્થ હોઈ eg. જેમ મૂળમાંથી વૃક્ષ કાળાંતરે થાય તેમ રાગ મુક્તિ અપાવશે જ * આપની વીતરાગી દશાનો એવો રાગ જામ્યો છે - તેની સામે દેવઋદ્ધિ - રાજ્યઋદ્ધિ વ્યર્થ ભાસે છે * આપની વીતરાગી દશા સમાન ન ગણું - બધું નાશવંત - અસ્થિર ભાસે - એવું આપમાં મન ચોંટ્યું છે * eg. જેમ ગંગાનું શીતળ મધુર જળ પીધું હોય તેને લવણસમુદ્રનું ખારું પાણી કેમ ભાવે * એક વાર લોકોત્તર પુરુષની ભક્તિનો આનંદ ચાખ્યો હોય તેને લૌકિક જોઈને આનંદ કેમ થાય?	* આપ પ્રત્યેનો રાગ - મેરુ જેવો નિષ્કંપ - eg. જેમ મેરુપર્વતને ચલાયમાન કરવો શક્ય નથી - મારો રાગ પણ નહીં * મનુષ્યોનો કે દેવોનો વૃંદ મળે અને ઘણી સમૃદ્ધિ બતાવે તોપણ હું તમારી જેમ ગણું નહીં - મોહિત થાઉં નહીં * મારો રાગ - બાહ્ય સમૃદ્ધિ (સમવસરણાદિ) પ્રત્યે નથી તેથી બધા મળી બતાવે - તોપણ ચલિત નહીં મારો રાગ - અંતરંગ સમૃદ્ધિ પ્રત્યે છે * તેથી મારો રાગ - માત્ર આપ પ્રત્યે - અન્યત્ર ક્યાંય નથી - ચલિત પણ થશે નહીં * જો અસંખ્ય દેવો અને મનુષ્યો મળીને - આપના ઉપરના ભક્તિરાગને ચલિત કરવાને - કોટિ પ્રયત્ન કરે - તોપણ આપ સમાન બીજાને ગણું જ નહીં * આપના ધ્યાનથી અણુમાત્ર પણ ચલિત થાઉં નહીં - આપનાં જ સ્મરણ / ચિંતન / ધ્યાનમાં સ્થિર બની રહું - એવી નિશ્ચળ શ્રદ્ધા છે

પ્રવચન-૬

ગાથા - ૪

(મોર જેમ નાચે)

શ્લોકાર્થ	
* હે દેવ! તમને જાણ્યા વિના આજ દિન સુધી હું ભવોભવ ભટક્યો અને બહુ દુઃખો પામ્યો છું * રાગાદિને વશ થઈને હું - અનાદિથી ૪ ગતિમાં પરિભ્રમણ કરી - અનંત દુઃખો પામ્યો છું * તમને ન જાણ્યા - એટલે આત્મધર્મ ન જાણ્યો કુગુરુઓના યોગથી મિથ્યાદૃષ્ટિ પોષી સંસારસુખોની લાલસાને ભજી * દૃષ્ટિ ઊલટી - અશુભ સંસ્કારો તેથી કુભાવ - કુચેષ્ટાઓ કરી ભટક્યો ભવોમાં - દુઃખ પામ્યો * વીતરાગદેવને જાણ્યા નહીં - તેથી વીતરાગ થવા ઉદય કર્યો નહીં - વિપરીત ભાવો કરી દુઃખી થયો	* પણ હવે આપ મળ્યા છો - અત્યાર સુધી ઘણાં દુઃખો પ્રાપ્ત કર્યા - પણ હવે કેમ થઈ શકે? * વીતરાગદેવની ભક્તિ કર્યે - પુણ્યાનુબંધી પુણ્ય પ્રાપ્ત કરાવીને - કાળાંતરે વીતરાગી સાધના - મુક્તિ * વીતરાગદેવ ઉપાસ્યરૂપે - મળ્યે - દુઃખો પ્રાપ્ત થતાં નથી - અનેરો આનંદ વર્તે છે * eg. મેઘ વરસે ત્યારે મોર નાચે તેમ આપ મળ્યે - અનેરો આનંદ હૃદય સહેજે આનંદિત થયું * જ્યાં સુધી આકાશમાં વાદળાં થાય નહીં ત્યાં સુધી મોરલાઓ દુઃખી હર્ષ ન થાય - નાચે નહીં * વીજળીના ઝબકાર - મેઘગર્જનરવ થાય નાચ્યા વિના રહે નહીં કળા કરે * તેમ હું મોરલો - આપ મેઘઘટા આપશ્રીની પ્રાપ્તિ થઈ - આનંદ થયો હર્ષવેશમાં નાચ્યા કરું છું - ઉલ્લસિત થઈ * હે પ્રભુ! આપનાં દર્શન - વંદન - પૂજન - સ્મરણ - ધ્યાનથી રોમ રોમ પુલકિત - આનંદમગ્ન * મારી આ ભાવદશા જે હું અનુભવું છું - માણું છું શબ્દોથી વર્ણવી - આનંદથી નાચું શક્તો નથી - છું માત્ર * તેથી હવે સંસારમાં ભટકવાનું નહીં રહે - દુઃખો સહન નહીં કરવાં પડે - એવો વિશ્વાસ છે * હવે અલ્પ કાળમાં સર્વ - દોષો નાશ પામશે - એવો દૃઢ વિશ્વાસ છે ગ્રંથકારને

ગાથા - ૫
(only પ્રાર્થના)

શ્લોકાર્થ	
* હે પરમાત્મા! આગમગ્રંથોનો તથા સૂરિપુંગવોએ રચેલ ગ્રંથોનો અભ્યાસ કરી દૃઢ શ્રદ્ધા થઈ છે * આપની પૂર્વાપર અવિરુદ્ધ, અનેકાંતશૈલી, દોષમુક્ત વાણીના અભ્યાસથી મનથી મિલન કરી લીધું છે * હવે આપના પ્રત્યે જામેલા મારા મનને કોઈ દેવ કે માનવ ચલિત કરી શકે તેમ નથી	* હે જગનાયક પ્રભુ! સીમંધર પ્રભુ - આપ હજી મનુષ્યદેહમાં બિરાજો છો - પણ મારાથી ઘણા દૂર મહાવિદેહે છો * આપના ચરણને ભેટી શક્યો નહીં - ચરણ = પાદકમળ / ચારિત્ર - ચારિત્રાવરણીય કર્મનો સર્વથા ક્ષય કરી * આત્માની પ્રબળ શક્તિ પ્રગટ નહીં કરી - અપ્રમત્ત દશામાં લીન થઈ શક્યો નહીં - તોપણ હે કરુણાસિંધુ! * આપના ચરણને ભેટવા માટે દૃઢ અંતરંગ શ્રદ્ધા થવાથી મેં આપનો અંતરમેળાપ કર્યો છે
* હવે ફક્ત ચરણ ભેટવા (ચરણ = ચરણકમળ / શુદ્ધ ચારિત્ર) માટે હું ઈચ્છું છું * પરપરિણતિનો સંપૂર્ણ ત્યાગ અને સ્વસ્વરૂપમાં સ્થિર થવા માટે અભિલાષા છે * ફરી હું વિભાવદશામાં ન ચાલ્યો જાઉં - કલ્યાણ અટકે નહીં તેવી સુરક્ષા - આપશ્રી સિવાય કોણ કરી શકે * તેથી મારું જતન કરશો તે સિવાય બીજી કોઈ લૌકિક ઈચ્છા / પ્રાર્થના નથી	* તોપણ ગ્રંથકારશ્રીએ મનથી મિલન કર્યું છે - શ્રદ્ધા - આજ્ઞાધીન બની - ભાવથી પ્રભુ સાથે મિલન કર્યું છે * તેથી કહે છે હે જિન! - આ ભાવમિલનનું આપ જતન કરશો - એ સિવાય બીજી કોઈ વાંછા નથી * ગ્રંથકારશ્રીને - આજ્ઞાની પરતંત્રતામાં જ - સર્વ કલ્યાણની પરંપરા લાગે છે - માટે તેની જ પ્રાર્થના / વાંછા રાખે છે
* ક્ષણભંગુર - અસ્થિર - જડ - પલટાતા ભાવોમાં મોહ વધારનારમાં હવે હું ન અટકું * શુદ્ધ બુદ્ધ ચૈતન્યધન ધ્રુવ આત્મામાં સ્થિર રહું એ જ એક ઝંખના છે * એ અભિલાષા તથા ભવભ્રમણ મટાડવામાં આપશ્રી મારી સુરક્ષા કરવાવાળા થાઓ!!!	

ગાથા - ૬
(લલયાઈશ નહીં)

શ્લોકાર્થ	
* હે સીમંધરસ્વામી પરમાત્મા! - ઉપ ગુણોથી ભરેલી - સર્વ દોષરહિત - આપની વાણી સાંભળીને (આગમો દ્વારા) * જે રાગ થયો છે - હૈયામાં આનંદ ઉદ્ભવ્યો છે - જે ઉપશમસુખ પ્રગટ્યું છે - not વિષયસુખ - not આત્મિક સુખ * ઔદિક સુખો - કર્મોદયજન્ય - આધીનતાવાળાં - આસક્તિ વધારનારાં - સ્વતંત્રતા ક્ષણિક દુઃખો છેદનારાં - અસ્થિર - આપનારાં પશ્ચાત્ * દૃષ્ટાંતો - eg. પત્તાના મહેલ eg. વીજળીના ઝબકારા eg. મેઘઘટાઓ વિખરાઈ જાય તેવાં છે * આપની વાણીનાં - શ્રવણ, મનન, આચરણ દ્વારા જે અનુપમ સુખ આપનારાં છે તે અદ્ભુત છે * તે સુખ - કેવાં છે? કર્મોનો ક્ષય કરનારાં - નવાં કર્મો નહીં બંધાવનારાં સ્વાધીન - સ્વતંત્રતા - અનંત સુખ આપનારાં પશ્ચાત્ * તે આવ્યાં પછી - કદાપિ નહીં જનારાં છે - વધારે ને વધારે હર્ષ ઉપજાવનારાં છે	* અંથકારશ્રીને = ભગવાનનાં વચનના રાગરૂપ સુખ આગળ - દેવલોકનાં કે મનુષ્યનાં સુખો તુચ્છ - ભગવાન જ સર્વ સુખના કારણ * વીતરાગતાની પ્રાપ્તિનું કારણ એવા ભગવાનનાં વચનમાં જ તેમને - અત્યંત રાગ વર્તે છે - આજ્ઞાધીન રહે છે - સુખ વેદાય છે * તે સુખની આગળ - બીજાં સુખો - તુચ્છ - નાશવંત - અસ્થિર ભાસે છે - સુખરૂપ ગણતાં જ નથી * એવો સ્થિર વિશ્વાસ થયો છે - ભગવાનનાં વચન જ શુદ્ધ ધર્મ બતાવનાર છે - સુખ દેનારાં છે
* મારા અંતરમાં - આપની વાણી પ્રત્યે અહોભાવ - પૂજ્યભાવ એવો તો સુદૃઢ થયો છે * કોઈ દેવ / મનુષ્ય મારો તે અહોભાવ ડગાવવા માટે કરોડો કપટો કરે - ઉપાયો કરે * તોપણ હું ધર્મને - અંશમાત્ર પણ તજું નહીં - એવો આ પૂજ્યભાવ - મારા આત્મામાં - સુદૃઢપણે મેં પ્રાપ્ત કર્યો છે	* હે પ્રભુ! તારાં વચનરાગની પાસે - દેવની ઋદ્ધિ - મનુષ્યની સાહેબી - પૌદ્ગલિક સુખને હું તૃણવત્ ગણું છું * કોટી કપટ કરી - મોહ - ભય દેખાડે - આપના તરફની શ્રદ્ધા / ભક્તિરાગથી ચલિત કરવાને પ્રયત્નો કરે * છતાં હું ચલિત થઈશ નહીં અને આપના પવિત્ર ધર્મનો કદાપિ ત્યાગ કરીશ નહીં * eg. કલ્પવૃક્ષની છાયા પામી - બાવળ તરફ ન જાય eg. ગંગાનું નિર્મળ પાન કરી - ગટર તરફ નજર નહીં eg. અમૃત સ્વાદ લઈને - વિષ તરફ સ્વપ્નમાં પણ નહીં * સાચી શ્રદ્ધા - આરાધના કરનાર ચક્રવર્તીની રિદ્ધિ - સ્વર્ગની સમૃદ્ધિને વ્યર્થ સમજે છે

ગાથા - ૭

(સિંહ - તેથી ભય નહીં)

શ્લોકાર્થ	
* જંગલમાં સ્વતંત્રપણે સિંહ ધૂમતો હોય છે પર્વતગુફામાં વસનારો હોય છે * સિંહનો વાત્સલ્યભાવ પ્રાપ્ત - તેને હરવા ફરવા - ચાલવામાં - જંગલી હાથીઓના ટોળાનો ભય હોતો નથી * જે પુરુષને સિંહ બચાવનાર છે તે પુરુષને ગજાહનો ભય સંભવતો જ નથી * તેમ - તમે વીતરાગી હોવાથી પરાક્રમી સિંહ સમાન છો તમારી વાણીને - હૃદયમાં વસાવ્યાં છે તમને * એવા મને - અન્ય દર્શનો / કર્મો પોતાની જાળમાં ફસાવે એવો ભય રહ્યો નથી * કારણ કે તે સર્વ મતો કરતાં બળવાન ધર્મ / વ્યક્તિનો મેં આશ્રય કર્યો છે * આપ - પરાક્રમી સિંહ સમાન મારું હૃદય - પર્વતોની ગુફા સમાન અન્ય મતો - હાથીઓનાં ટોળાં સમાન * જ્યાં સિંહ - ત્યાં હાથી ભય નહીં તેમ જ્યાં આપશ્રી વસો છો ત્યાં અન્ય મતમાં ફસાઈ જવાનો ભય નથી * આપની યુક્તિસંગત વાણીના અભ્યાસની સહાયથી અન્ય કુતર્કો મનમાં બેસતા જ નથી * જેને બળવાનની સહાય હોય છે તે પોતે પણ તેની મદદથી બળવાન બને છે	* પરમ નિઃસ્પૃહી એવા હે વીતરાગદેવ! - સિંહ સમાન આપ જેવા ઇષ્ટદેવ જો - મારા હૃદયરૂપી પર્વતમાં નિવાસ કરીને રહેલા છો * તો પછી માયા - કપટ - કદાચહોથી - ભરેલા મિથ્યાત્વી / અજ્ઞાનીઓરૂપી - હાથીનાં ટોળાંઓનો મને જરા પણ ભય નથી * શ્રી આનંદધનજી - વિમલનાથ પ્રભુ - ધિંગ ધણી માથે ક્રિયા રે - કુણ ગંજે નર ખેટ * જેના ઉપર સમર્થ સ્વામી બિરાજે છે - તેને અણુમાત્ર દુઃખી / ચલિત કરવાને / પતિત કરવાને કોઈ શક્તિમાન નથી * કેમ કે જેના હૃદયમાં વીતરાગપ્રભુની સ્યાદ્વાદમય વાણી - સમ્યક્ પરિણામ પામેલી છે સ્યાદ્વાદનો સમ્યક્ બોધ થયેલો છે * જેને સ્થિર નિર્ણય થયો છે તેઓને કુદર્શનની / કુતર્કોની સેંકડો યુક્તિઓથી પણ સંશય થતો નથી * તેથી જેના હૃદયમાં વીતરાગવચનરૂપી સિંહ સ્થિર છે તેના હૃદયમાં કુમતોરૂપી હાથીઓનો પ્રવેશ નથી * માટે અંથકારશ્રીને કુદર્શનોનો કોઈ ભય રહેતો નથી

પ્રવચન-૭

ગાથા - ૮

(તમને કરોડો - મને એક)

શ્લોકાર્થ	
* હે સીમંધર પ્રભુ! - આપ સર્વગુણસંપન્ન - વીતરાગ - સર્વજ્ઞદેવ છો - તીર્થંકર નામકર્મ ઉદયથી તીર્થંકર પદે છો * કરોડો સંખ્યામાં દેવો - ઇન્દ્રો - મનુષ્યો - ચક્રવર્તીઓ - રાજાઓ આપની સેવાભક્તિ કરે છે - કરોડો સેવકો છે પણ વીતરાગી હોવાથી - સેવાની સ્પૃહા નથી * પરંતુ અગાધ ભવસાગરથી તારવામાં સમર્થ - મને એક આપ જ લાગો છો તેથી મેં તમને સ્વામી માન્યા છે - હું આપનો સેવક છું * તેથી મારી સારસંભાળ લેવી એ - આપની ફરજ થઈ પડે છે - કરશો તો - તમે જગતમાં ઉચિત વિવેકવાળા કહેવાશો	* સંસારમાં વીતરાગદેવની ઉપાસના કરનાર ઘણા જીવો છે તે સર્વ વીતરાગના સેવકો છે * જ્યારે ગ્રંથકારશ્રીને તો એક વીતરાગ જ ઉપાસ્ય દેવ છે અન્ય કોઈ ઉપાસ્ય નથી * તેથી વિનંતી કરે છે કે - - તમે સેવકની સંભાળ રાખશો - એ તમારો ઉચિત વિવેક છે * કેમ કે દાસની ચિંતા ન કરવી - તે સ્વામી માટે ઉચિત નથી - અર્થાત્ સંભાળશોજી * ગ્રંથકારશ્રી પોતાનો સેવકભાવ - અભિવ્યક્ત કરે છે - સમર્પણભાવ દર્શાવે છે
* જે સેવકના ઘણા સ્વામી હોય તેની સંભાળ ન લો તો ચાલે બીજા પાસે તે કરાવી શકે છે * તેથી આવા સેવકની જો સ્વામી ઉપેક્ષા કરે તો તે સ્વામી ઉપાલંભને પાત્ર - સેવક ડૂબી બનતા નથી - જતો નથી * પરંતુ જે સેવકને એક જ સ્વામી હોય તે સેવકની જો ઉપેક્ષા સ્વામી કરે તો તે સેવક ડૂબી જાય - બહુ નુકસાન થાય * તેથી સ્વામી પણ ઉપાલંભપાત્ર બને * ‘આ સ્વામી તારવામાં સમર્થ છે’ - ‘અવશ્ય તારશે જ’ એવા વિશ્વાસથી સ્વામીસેવક સંબંધ બાંધ્યો હોય અને જો સ્વામી તેને ભૂલી જાય તો તે સ્વામી પણ ઠપકાપાત્ર ગણાય તેથી અનેક સેવકો છતાં - મને ભૂલી ન જાઓ * તેથી ભૂલી ન જશો આ બધાં વચનો ભક્તિભાવથી બોલાયાં જાણવાં - વિરોધ ભાવથી નહીં	* હે પતિત ઉદ્ધારક! સંસારમાં પડેલાનો ઉદ્ધાર કરવો એ જ તમારું બિરુદ છે * જો કે તમને કરોડ દાસ છે પણ મારે તો આપ એક જ સ્વામી શરણ કરવા યોગ્ય છો * હું હંમેશાં આપનું જ ધ્યાન ધરું છું માટે શરણે આવેલા સેવકનું રક્ષણ કરશો * માટે આ ત્રાસજનક - સંસારબંધનથી મુક્ત કરી - પરમપદની પ્રાપ્તિ કરાવવા કૃપા કરશો * એ જ મારી આપને - નમ્ર વિનંતિ છે - અરજ છે

ગાથા - ૯
(હાથ પકડીને તારો)

શ્લોકાર્થ	
* હૈયામાં પ્રેમ જાગે ત્યારે વ્યવહારથી અનુચિત - પરમાર્થથી ઉચિત જેવાં વચનો નીકળી જાય છે * eg. જેમ બાળકને માતા પ્રત્યે પ્રેમ તેથી કાલુંઘેલું બોલી જાય છે અનુચિત લાગે - પણ પ્રેમ સૂચવે છે	* ગ્રંથકારશ્રીને વીતરાગ પ્રત્યે - અત્યંત ભક્તિ છે તેથી - પોતાની સંભાળ કરવા માટે વિનંતિ કરે છે * મારી વિનંતિ મનમાં રાખીને - દાસનાં જે ભવભ્રમણનાં દુઃખો છે - તેને તમે વારો - બાહુ પકડીને તારો
* હે પ્રભુ! તમને તારણહાર માન્યા છે અમાપ પ્રેમ - વિશ્વાસ છે કે અમારું કામ આપ કરશો જ * કોઈ વાર વિલંબ થાય તો તો કોઈ વાર થાય - કંઈ ભૂલી તો નથી ગયા ને - આ ઓલંબડાં નીકળે * આવાં વચનો સાંભળી - હે પરમાત્મા ખોટું ન લગાડશો નારાજ ન થશો * અમારું આમ બોલવું શ્રદ્ધાના અતિશયથી - કાર્યની ઘેલછાથી તેથી કદાચ વિવેકશૂન્ય લાગે * તોપણ આપશ્રી - અમારાં આ વચનો કોઈને કહેશો નહીં મનમાં જ રાખશો * નહીં તો આવાં વિવેકશૂન્ય વચનો બોલવાં બદલ કોઈને માફ લાગશે * વિવેક વિનાનું અમે આપશ્રીને ઘણું કહી દીધું છે પણ માત્ર આત્મીયતાના કારણે * હે પ્રભુ! યેનકેન પ્રકારેણ મને હાથ પકડી તારજો અમારી સંભાળ લેશો	* કોઈ પણ ભૌતિક સુખની વાંછા વિના - નિષ્કામ ભક્તિભાવે અરજ કરી છે - ધ્યાનમાં લેજો * આપનાં પુનિત ચરણકમળમાં સર્વસ્વ જીવન અર્પણ કરીને આપના આશ્રયે રહેલા આ સેવકને સંસાર પાર કરશો * મારી બાહુ પકડીને અર્થાત્ મને શરણમાં સ્વીકારી - સંસારસમુદ્રથી તારશો - પરમપદનો અધિકારી બનાવશો * હે પ્રભુ! - આ દાસનાં ભવદુઃખ વારો - હાથ પકડીને તારો * મોહના સંસ્કારો આજકાલના નથી અનાદિના છે - જલદી ટળે તેમ નથી આપ કૃપા કરશો તો જ થશે * આપશ્રી આ કામ કરવા સમર્થ છો તેથી મારા મોહનો નાશ કરો કે જેથી હું ભવના પેલે પાર પહોંચનારો થાઉં

ગાથા - ૧૦
(બાળક - પિતા)

શ્લોકાર્થ	
* હે સીમંધર ભગવાન! - આપ સર્વજ્ઞ - સર્વદર્શી છો - ત્રણે કાળના સર્વ ભાવો જાણો છો * મારા પણ ત્રણે કાળના ભાવો જાણો છો - જેથી આપને જણાવવા માટે મારે કંઈ કહેવાનું રહેતું નથી * પરંતુ બાળક જેમ પોતાના હૈયાના ભાવો પોતાની બાળભાષામાં પોતાના પિતાને કહે છે * તેવી જ રીતે આપશ્રી જાણતા હોવા છતાં પણ હું આપશ્રીને મારા અંતરનાં દર્દને જણાવું છું * હૈયામાં જેવું આવ્યું તેવું હોઠો દ્વારા પ્રકાશિત કરી નાખ્યું છે બોલાય કે ન બોલાય - વિવેક રાખ્યો નથી * ઉપકારીપણાના આપશ્રી પ્રત્યેના રાગે - વિવેક રહ્યો પણ નથી - મારી બાળચેષ્ટા ન જોતાં - ભાવને જોજો	* બાળક જેમ પિતા પાસે - સરળભાવથી જેવું હોય તેવું કહે - તેમ હું તમને વિનંતિ કરું છું * ગ્રંથકારશ્રી પોતાને તારવા માટે - વિનંતિ કરે છે અને - ઉચિત જાણો તેમ કરશો * પરંતુ આ બાળકને તારશો - for method - eg. signs without writing how * તમારી આગળ કંઈ છાનું નથી - કારણ તમે તો સર્વજ્ઞ છો - મારી યોગ્યતા જાણી - જેમ ઉચિત જણાય તેમ કરશો
* મારા હૈયાની વાત કહેવામાં - તમારી પાસે કંઈ પણ ગુપ્ત રાખ્યું નથી - જેમ છે તેમ ભદ્રિકભાવે કહી દીધું છે * તેથી આપશ્રી મારું કલ્યાણ કરવાનું - દુઃખ દૂર કરવાનું કાર્ય - ભવભ્રમણ મટાડવાનું કાર્ય * જે રીતે ઉચિત લાગે તેમ કરો - આયરો, પણ મારું કાર્ય ચોક્કસ કરો જ * હવે રાહ ન જોવડાવો - વિલંબ ન કરો - હવે ધીરજ રહેતી નથી	* ઉપાધ્યાયશ્રી યશોવિજયજી જેવા પ્રખર વિદ્વાન પણ પ્રેમ - શ્રદ્ધા - ભક્તિના ઉલ્લાસથી એક બાળક જેવા નમ્ર બનીને * સમર્થ એવા પ્રભુને (સદ્ગુરુને) કાકલુદ્દી ભરેલી વિનવણીથી અરજ કરે છે કે હે કૃપાસિંધુ! * બાળકની જેમ સ્નેહ અને નમ્રતાથી હું અરજ કરું છું કે આપની આજ્ઞા મુજબ વર્તન કરું છું * મારા હૃદયરૂપી મંદિરમાં - શ્રદ્ધારૂપી સિંહાસન પર આપ પ્રતિષ્ઠિત થયેલ છો * આ બાળક ઉપર વિશેષ કૃપા કરીને - મને ભવબંધનથી મુક્ત કરશો - એવી નમ્રભાવે આપનાં પુનિત ચરણકમળમાં મારી અભ્યર્થના છે

ગાથા - ૧૧

(ભવોભવ સેવા મળો)

શ્લોકાર્થ	
* હે સીમંધર પરમાત્મા! - તમારી સમક્ષ - સ્તવન દ્વારા - મેં ઘણું ઘણું કહી દીધું છે * હૈયામાં આપના પ્રત્યે શુભ ભાવ હોવાથી અંતરમાં સમ્યક્ત્વ હોવાથી આપનું શાસન અતિશય ગમી ગયું * ઉપરોક્ત કાલીઘેલી મારી બાલભાષામાં મેં મારી સર્વ હકીકત અતિશય શ્રદ્ધાપૂર્વક આપશ્રીને કહી દીધી છે * હવે કંઈ કહેવાનું બાકી નથી માત્ર એક અંતિમ વિનંતી કરવી છે -	* હે દેવાધિદેવ! - આપનાં પુનિત ચરણકમળમાં શિર ઝુકાવીને યાચના કરું છું * ભવોભવ સુધી આપના ચરણની સેવા નિર્મળ ચિત્તથી રહેજો * એક પણ ભવ કરવાની ઇચ્છા નથી - પણ જો પ્રારબ્ધકર્મો બાકી રહેલાં હોય - અને તેથી જન્મ ધારણ કરવા પડે * તો તે તે જન્મ આપની સેવામાં સમાપ્ત હો એવી આપની પાસે સ્નેહભરી પ્રાર્થના કરીને વિરમું છું
* વિવિધ પ્રકારના અનેક પ્રયત્નો કરીને જણાવીએ છીએ કે મને ભવોભવ તમારા ચરણોની સેવા * એટલે કે તમારી આજ્ઞાનું જ્ઞાન - શ્રદ્ધાન - આચરણ / પાલન મળજો - આ અંતિમ વિનંતી છે * એ સેવા પણ / ભક્તિ પણ - અંતરના શુભ ભાવથી હોજો - શ્રદ્ધા અને ઉલ્લાસપૂર્વક * કારણ કે જો ભગવાનની આજ્ઞા સમજાય - શ્રદ્ધાય પળાય તો સેવકનું અકલ્યાણ થાય જ નહીં * નિયમા કલ્યાણ જ થાય અલ્પકાળમાં જ મુક્તિપદ પામે	

કળશ

શ્લોકાર્થ

* આ ગાથા કળશરૂપે છે - અંથકર્તા - તેમના ગુરુજીનું નામ - સ્તવનનું પ્રયોજન = એમ સૂચવ્યું છે	૬) નિજ નાદ તર્જિત મેઘ ગર્જિત - ૩૫ ગુણોથી ભરેલી વાણી વડે ધર્મદેશના આપી પોતાના નાદથી મેઘની ગર્જનાને પણ જીતી લીધી છે - મેઘના ગર્જરવ કરતાં પણ અત્યંત ગંભીર વાણીવાળા
* સ્તવનકર્તા - ઉપાધ્યાયશ્રી યશોવિજયજી - મહેસાણા પાસે કનોડા ગામમાં જન્મેલા - પાટણમાં દીક્ષિત થયેલા - ૩ભોઈમાં સ્વર્ગવાસી બનેલા - કાશી જઈ સંસ્કૃત / ન્યાય અભ્યાસ કરેલો	૭) ધૈર્ય નિર્જિત મંદરો - ધૈર્યગુણ વડે જીત્યો છે મેરુપર્વત જેઓએ એવા - કલિકાળના તોફાની પવનો વડે પણ મેરુપર્વત ચલાયમાન થાય નહીં - છતાં કદાચ તે ચલાયમાન થાય પરંતુ પરમાત્મા ગમે તેવા ઉપસર્ગ - પરિષદો આવે તોપણ કંપાયમાન ન થાય તેવા છે - તેથી મેરુપર્વતને પણ ધૈર્યગુણ દ્વારા જીતનારા
* તેમના ગુરુજીનું નામ હતું - પૂજ્યશ્રી નયવિજયજી મહારાજશ્રી - પૂજ્યશ્રી હીરસૂરીશ્વરજીના સમુદાયમાં થયેલ * આ સ્તવન - મહાવિદેહક્ષેત્રમાં વર્તમાન કાળે વિચરતા - ધર્મદેશના આપતા શ્રી સીમંધર પરમાત્માને - વિનંતિ કરવારૂપે ૧૨૫ ગાથાનું સ્તવન રચેલ	* વર્તમાન કાળમાં સર્વજ્ઞ - પૂર્વધર - શ્રુતકેવળી મહાપુરુષોના વિરહવાળા કાળમાં * અજ્ઞાની - અહંકારી કુગુરુઓ પોતાના અનુયાયીઓને રવાડે ચડાવે by ઉત્સૂત્ર પ્રરૂપણા / અર્થકામની દેશના * સાચો જ્ઞાનમાર્ગ દેખાડતા નથી કદાચહી - કલહકારી - એકાંતી કુગુરુમાં ફસાયેલને * સાચા ધર્મનું સ્વરૂપ સમજાવવા - વિનંતિરૂપ આ સ્તવન નિર્ભયતા - સર્વથા સત્ય - લોપવ્યા વિના એવા અસીમ ઉપકારીને લાખો વંદના * વીતરાગી પુરુષાર્થ દ્વારા જેમણે મોહને જીતી લીધો છે - એવા સીમંધર ભગવાન - શ્રી નયવિજયજીના ચરણસેવક - શ્રી યશોવિજયજીને - કલ્યાણ કરનારા થાઓ!!!
૧) સકલ સુખકર - સકલ સુખોના કરનારા - ભાવપૂર્વક સ્તવન - સ્થિર / અનંત કાળદાયી કરવાથી - મુક્તિસુખની પ્રાપ્તિ	
૨) દુરિત ભયહર - પાપો અને ભયને હરનારા - આજ્ઞા પાળવાથી - પૂર્વબદ્ધ પાપો ભય ચાલ્યા જાય	
૩) વિમલ લક્ષણ ગુણધરો - નિર્મળદશા - ગુણોને ધારણ કરનારા - ૩૪ અતિશયો - સર્વજ્ઞતા ૩૫ વાણી - વીતરાગતાદિ	
૪) અજર - જરા વિનાના - જેમને હવે જન્મજરાદિ આવવાના નથી - મોક્ષપદને પામેલા છે	
૫) અમર નરિંદ વંદિત - દેવેન્દ્રો અને નરેન્દ્રો વડે વંદાયેલા	